

Etnologui Vaciu Miliui – 75

Žilvytis Šaknys

Aprašyti darbštaus ir kūrybingo žmogaus gyvenimą nelengva, tačiau ypatingai sunki rašančiojo apie profesorių Vacių Milių dalia. Dėl begalinės valios, darbštumo ir interesų gausos paliktas platus, plika akimi sunkiai aprėpiamas baras Lietuvos kultūros dirvoje, pasodinta tūkstančiai daigų, išsilapojusių į beribę girią. Tik paklaidžioję po ją suvoksime jubilianto asmenybę, kartu ir Lietuvos etnologiją.

Jubiliatas Vacys Milius gimė 1926 m. gruodžio 8 d. Kretingos apskrities Mosėdžio valsčiaus Šauklių kaime. Nuo pat vaikystės likimas nelepino. Tėvą Kazį Milių Vacys prisimena miglotai. Jis mirė, kai jubiliatui ėjo antri metai. Motina Aleksandra Milienė (Beniušytė) gimė 1896 m. Kretingos apskrities Mosėdžio valsčiaus Brotykų kaime. Tėvui mirus, liko neišmokėtos dalys jo seserims (jos buvo ištekėjusios į gretimus ūkius), tad 25 ha ūkis buvo išdalytas kaip pasoga, motinai liko tik 3,5 ha. Sunkus gyvenimas ją privertė duonos ieškotis svetur. Ji išvyko dirbti į Siraičių dvarelį prie Telšių, vėliau persikėlė šeimininkauti į Šiaulius. Sūnų ji nuvežė į savo tėviškę, kur jį priglaudė siuvėjos amatu besiverčianti teta, gyvenanti su karštinčium tėvu. Seneliui mirus, Vacys Milius persikėlė pas kitą tetą, o pradėjęs mokslus turėjo persikelti pas kitą, gyvenusią Šatėse, ir čia 1934–1938 m. lankė Šačių pradinę mokyklą. Teta Julija tapo lyg ir antrąja mama. Kadangi mokslai sekėsi, motina nusprendė vaiką leisti mokytis toliau ir persikėlė į Skuodą. Čia V. Milius 1938–1940 m. mokslus tęsė Skuodo pradžios mokykloje ir baigė šeštą skyrių. 1940–1944 m. mokėsi Skuodo gimnazijoje. Sunkiais karo metais mokantis teko dirbti korepetitoriumi – padėti mokytis kitiems mokiniams. 1945 m. įstojo į Telšių mokytojų seminariją ir 1946 m. ją baigė.

Vaikystėje ir paauglystėje V. Milius turėjo du pomėgius: knygų skaitymą ir, jo žodžiais, „klajojimą po plačią giminę“. Sukinėjantis tarp įvairios turtinės padėties giminaičių teko matyti įvairių sodybų, pastatų, jų interjerų, pakelėse ir kiemuose stovinčių kryžių ir koplytėlių. Galbūt jie pirmieji įdiegė meilę etnografijai ir paskatino tapti etnologu. Tam tikra pažintis su etnografijos rašytiniu paveldu prasidėjo mokytojų seminarijoje, kai lietuvių kalbos mokytoja uždavė parašyti rašinį „M. Valančiaus „Palangos Juzės“ etnografiškumai“.

1946–1951 m. mokslą tęsė Vilniaus universitete. Jau važiuodamas studijuoti V. Milius žinojo, kad stos į Istorijos-filologijos fakultetą. Dekanate susipažino su studentų paskaitų tvarkaraščiais. Suintrigavo etnografijos specialybės paskaitos: buities istorija, liaudies menas, tautosaka. Tai lėmė pasirinkimą Istorijos-filologijos fakulteto Muzeologijos katedroje studijuoti etnografiją ir muzeologiją. Pasak V. Miliaus, etnografija patiko dėl darbo įvairumo atliekant

Vincas Žilėnas, Birutė Kulnytė ir Vacys Milius Lietuvos nacionalinio muziejaus 125 metų jubiliejaus proga 1980 m. Rumšiškėse prie Kauno marių. V. Čiubrinsko nuotr.

tyrimus, galimybės medžiagą rinkti bibliotekose, muziejuose ir archyvuose, taip pat ekspedicijose. Jau diplominį darbą jis nutarė rašyti remdamasis savo surinkta lauko tyrimų medžiaga apie savo senelės gimtojo Platelių valsčiaus gyvenamuosius namus.

Dar studijų metais (1947 m. rugpjūčio 1 d.) jis pradėjo dirbti Istorijos institutui priklausiusiame Etnografijos muziejuje (laborantu, nuo 1948 m. fondų vedėju, po 1950 m. konservatoriumi) ir jame dirbo iki 1951 m. lapkričio 16 d. kai įstojo į SSSR mokslų akademijos N. Miklucho-Machlajaus etnografijos instituto aspirantūrą. Į Maskvą nuvyko 1952 m. sausio mėnesį. Mokslinio darbo vadovu paskirtas prof. Pavelas Kušneris pasiūlė rašyti disertaciją apie lietuvių maistą ir namų apyvokos reikmenis. 1955 m. sausio 4 d. (anksčiau laiko) V. Milius apgynė kandidatinę (dabar daktaro) disertaciją „XIX a. – XX a. pirmosios pusės lietuvių valstiečių maistas ir namų apyvokos daiktai“. Oficialūs oponentai buvo žymūs mokslininkai profesoriai Nikolajus Čeboksarovas ir Konstantinas Jablonskis. Sovietų Sąjungoje tai buvo pirmoji disertacija, apginta mitybos tema, pagrindas toliau tyrinėti etnografinį maistą. Sutrumpinta ji buvo paskelbta 1956 m. leidinyje „Baltijskij etnografičeskij sbornik“. 1954 m. lapkričio 16 d. jubiliasas pradėjo dirbti Mokslų akademijos Istorijos ir teisės instituto (dabar Lietuvos istorijos institutas) Archeologijos ir etnografijos sektoriuje (nuo 1996 m. Etnologijos skyrius) jaunesnioju moksliniu bendradarbiu. Šiame institute dirba ir dabar: nuo 1955 03 10 – vyresnioju moksliniu bendradarbiu, nuo 1994 01 03 – vyriausioju moksliniu bendradarbiu, nuo 1997 04 01 iki 2001 03 30 – skyriaus vedėju. Čia 1993 m. birželio 3 d. jubiliasas apgynė ir kitą disertaciją – „Lietuvos kaimo amatai ir technika XIX a. – XX a. pirmojoje pusėje“, už kurią jam buvo suteiktas humanitarinių mokslų srities

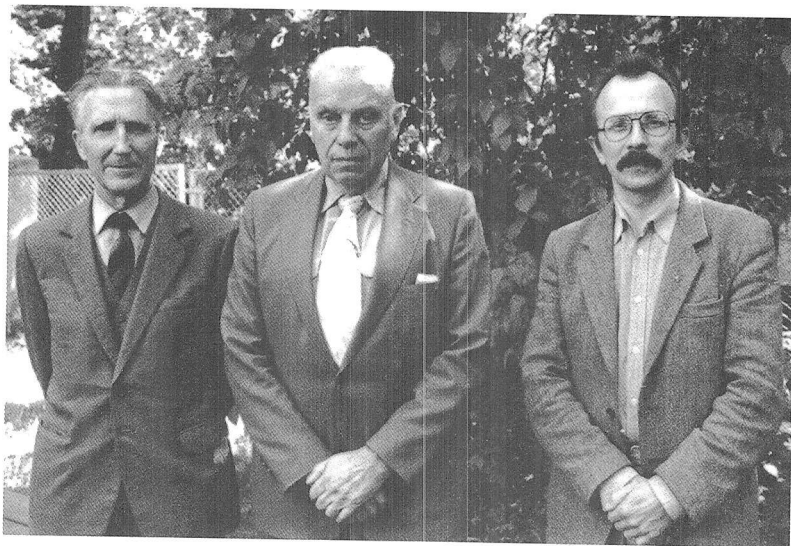
etnologijos krypties habilituoto daktaro laipsnis. 1997 m. jam suteiktas Lietuvos katalikų mokslo akademijos akademiko mokslinis vardas. Už etninės kultūros tyrinėjimus ir jų organizavimą 1997 m. V. Milius apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ketvirtojo laipsnio ordinu. Nuo 1992 m. renkamas Lietuvos istorijos instituto Tarybos nariu.

Gana sudėtingas uždavinys yra apžvelgti jubilieato mokslinę produkciją, nes, kaip minėjome, jo moksliniai interesai buvo ir dabar yra labai platus. 1954 m. buvo paskelbtas pirmasis straipsnis disertacijos tema. Jo plunksnai priklauso gausios mokslinės informacijos ir straipsniai. Ir netgi tokiomis temomis kaip „Išvyka pas Baltarusijos lietuvius“ (1956), „Kalėdų kilmė“ (1957), „Užgavėnės ir jų papročiai“ (1957), „Lietuviai ir jų mokyklos Lenkijoje“ (1958) liudija etnologo drąsą imtis populiarinti sovietmečio valdžios netoleruojamas etninės kultūros temas.

Daug etnografinių straipsnių, vėliau ir monografijų publikuota serijoje „Iš lietuvių kultūros istorijos“. Jubilieato studiją apie įrenginius maistui gaminti matome jau pirmajame 1958 m. išėjusiam serijos tome. Aktyviai bendradarbiauta ir tolesniuose serijos leidiniuose. Antrajame tome rašoma apie maistą, taip pat įdėtas publikuotas sutrumpintas ir patvarkytas diplominis darbas apie Platelių valsčiaus gyvenamuosius namus (1959), trečiajame pateikta publikacija apie amatus (1960). Vėliau, 1979 m., šioje serijoje kartu su I. R. Merkiene išleido knygą „Žemės ūkio inventorių“ (studija: „Javų nuėmimo ir kūlimo įrankiai XIX a. antrojoje pusėje – XX a. pradžioje“; t. 10), kartu su J. Kudirka, A. Vyšniauskaite – „Valstiečių verslai“ (studija „Medžio apdirbimo amatininkai“; t. 12). Vadinas, etnologas jau pirmąjį kūrybinio darbo dešimtmetį neapsiribojo siaurais tyrinėjimais. Tai rodo tuometiniame MA darbų tome 1962 m. publikuotas straipsnis apie pirmosios gyvulių išginimo dienos papročius.

Profesorių V. Milių teisėtai galime vadinti ir Lietuvos etnologijos metraštininku. 1963 m. buvo išleista pirmoji etnografijos bibliografija (1945–1961). Nuo 1965 m. kasmet Lietuvos etnologijos ir folkloristikos bibliografijos duomenys siunčiami Bonoje leidžiamai „Tarptautinei etnologijos bibliografijai“ („Internationale Volkskundliche Bibliographie“), kur jie publikuojami iki šių dienų ir reprezentuoja Lietuvos kultūros tyrinėtojų darbus pasaulyje. Tais pačiais metais 1944–1964 metų bibliografija pasirodė prestižinėje „Sovietskaja etnografija“.

V. Milius pradėjo skelbti ir temines bibliografijas. 1966 m. pasirodė jo parengta Lietuvių agrarinės etnografijos bibliografija. Didelio mokslinės visuomenės ir etninės kultūros mylėtojų dėmesio sulaukė jubilieato 1988 m. išleista bibliografinė rodyklė „Lietuvių liaudies papročiai“. Knyga tapo bibliografinė retenybe. 1997 m. jis paskelbė „Žemaičių etnologijos bibliografiją“, vėliau A. Daniliausko, I. R. Merkienės, N. Vėliaus (pastarąją kartu su R. Rep-

*Vacys Milius, Jurgis Gimbutas ir Stasys Gutautas Vilniuje 1991 m.
Kazimiero Vainoro nuotr.*

šiene) personalines biografijas. Etnologai 2001 m. sulaukė pasirodant išsvajotos „Lietuvių etnologijos bibliografijos“, kurioje aprašyta net 6770 pozicijų. Tokiomis išsamiomis bibliografijomis negali pasigirti daugelis kaimyninių šalių.

Kiekvienam etninės kultūros tyrinėtojiui reikalingos ne tik mokslinės literatūros, bet ir anketų bibliografijos. Šiuo aspektu V. Miliaus įnašas į Lietuvos etnologiją taip pat neįkainojamas. Pirmoji jo parengta „Programų ir anketų etnografinė medžiagai bibliografija“ dienos šviesą išvydo dar 1963 metais. Retas etnologas, rengdamas savo klausimynus ir anketas, nesusipažino su 1974 m. publikuota 1945–1973 m. ir 1983 m. dienos šviesą išvydusia 1974–1982 metų etnografinių anketų bibliografijomis. Taip pat autorius pats parengė ne vieną dešimtį etnografinių anketų.

Kiekvieno mokslo savarankiško gyvenimo pradžia galima laikyti pirmąjį vadovėlį. V. Milius aktyviai bendradarbiavo leidžiant veikalą, nulėmusį kokybiškai naują etnologijos raidos etapą. Tai 1964 m. išleisti „Lietuvių etnografijos bruožai“. Autoriaus plunksnai priklauso atrankinė lietuvių etnografijos bibliografija, etnografinių tyrinėjimų objekto, metodikos ir tyrinėjimų apžvalga, žemdirbystei, gyvulininkystei, žvejybai, amatams, maistui ir namų apyvokos daiktams skirti skyriai. Jie ir dabar plačiai skaitomi studentų ir etninės kultūros tyrinėtojų, nors ir praėjo nemažas laiko tarpas. Nuo to meto jubilias yra glaudžiai susijęs su šiuo mokslu. Ir dabar be jo vardo nesuvoktume Lietuvos etnologijos, be Lietuvos etnologijos – ir jo paties gyvenimo raiškos. Juk ir jo gyvenimo draugė – etnologė Marija Miliuvienė (Mastonytė), savo aprangos ir mitybos tyrinėjimais labai prisidėjo prie etnografijos mokslo plėtotės.

Neįkainojamas jubiliaso indėlis į lokalinę etnografiją. 1964 m. išėjo N. Vėliaus iniciatyva parengta V. Miliaus redaguota pirmoji lokalinė monografija

„Zervynos“. Ji atvėrė kelią tolesnių lokalinių tyrimų organizavimui ir propagavimui. Jis vadovavo daugeliui Kraštotyros draugijos ekspedicijų etnografinių grupių (lauko tyrimų duomenų pagrindu rengtos knygos). Tūkstančius valandų triūsta organizuojant lauko tyrimus ir komplektuojant monografijų tomus, ir tai neliko be atpildo. „Ignalinos kraštas“ (1966), „Dieveniškės“ (1969), „Gaidės ir Rimšės apylinkės“ (1969), „Merkinė“ (1970), „Dubingiai“ (1971), „Kernavė“ (1972). Ypač domėtasi Rytų Lietuvos ir lietuvių etninėmis teritorijomis Baltarusijoje, Lenkijoje. Ekspedicijų ir išvykų metu šių teritorijų gyventojai buvo remiami lietuviška spauda, lietuviybė palaikoma kultūrine programa, raginant tuometinę Švietimo ministeriją steigti lietuviškas klases. O kiek V. Miliaus straipsnių išvydome Kraštotyros draugijos leidiniuose „Kraštotyra“, „Mūsų kraštas“! Už nuopelnus 1989 m. jam suteiktas Lietuvos kraštotyros draugijos garbės nario vardas.

Nuo 1966 m. V. Milius pradėjo bendradarbiauti enciklopedijose. Iki šių dienų joms parašė šimtus straipsnių. Taip pat buvo „Mažosios tarybinės lietuviškos enciklopedijos“ (1966–1971; 3 t.), „Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos“ (1976–1984; 12 t.) Etnografijos skyriaus konsultantu. Šiomis dienomis jis aktyviai talkininkauja Visuotinės, Žemės ūkio ir Mažosios Lietuvos enciklopedijų redakcijoms.

Profesorius V. Milius pirmasis iš etnologų pradėjo publikuoti šaltinius. 1970 m. jo parengtas leidinys „Lietuvininkai“ daugeliui etnologų buvo pirmoji pažintis su Mažosios Lietuvos etnine kultūra. Meilė Mažajai Lietuvai neišblėso iki šių dienų. Tai liudija ir jo redaguota etnografinė „Lietuvininkų žemės“ dalis, taip pat aktyvi veikla rengiant Mažosios Lietuvos enciklopediją.

Entuziastingai buvo sutiktas „Etnografinių tyrinėjimų Lietuvoje“ pasirodymas. Nuo 1975 metų V. Milius buvo ne tik šių knygų gausybės įvairias etninės kultūros sritis apimančių straipsnių autorius, bet ir daugumos tomų redakcinės kolegijos narys. O ši serija jungia šimtus etnologų straipsnių ir yra pirmasis išimtinai lietuvių etnografijai skirtas mokslinis leidinys.

Mokslininkas labai prisidėjo prie dar vieno Lietuvos etnologijos perlo – 1985 m. dienos šviesą išvydusio „Istorinio-etnografinio Pabaltijo atlaso (Žemdirbystė)“ ir buvo vienas iš autorių. Atlasas taip pat įsimintinas kaip Lietuvos etnologijos, kartu ir V. Miliaus mokslinės raidos, kokybinis etapas, liudijantis tiek mokslo, tiek mokslininko kūrybinę brandą.

Dar vienas mokslinės, kartu ir pilietinės rezistencijos bruožas – bendradarbiavimas antisovietinėje spaudoje. Netgi aršios nacionalinės priespaudos metais (1974–1979) jubiliatui netrūko drąsos bendradarbiauti pogrindžio leidiniuose, raštu reikšti mintis, kurių tuomet nebuvo įmanoma pasakyti viešai. Jo straipsniai publikuoti „Aušroje“ ir „Alma mater“. Tai sudarė galimybę atskleisti rusifikacijos procesą Lietuvoje (pvz., „Rusifikacija geležinkelio stotyje“ – „Alma mater“ 1974, Nr. 4, „Rusinimas Lietuvoje“ – „Aušra“, 1979, Nr. 19, ir kt.). Kūrybinę ir dvasinę rezistenciją XX a. šeštajame dešimtmetyje reiškė

kuruodamas Vilniaus universiteto Kraštotyros mokslinį būrelį, skaitydamas etninės kultūros paskaitas „Ramuvos“ studentams, aktyviai dalyvaudamas jos veikloje, suteikdamas metodinę pagalbą „Žygeivių“ bei „Dainų klubams“.

Lietuvos tautinio atgimimo ir Nepriklausomybės atkūrimo laikotarpius V. Milius pasitiko pasiraitytos rankovės. Nemažai širdies jubiliasas idėjo padedamas Lietuvos nacionaliniam muziejui rengti „Etnografijos“ metraščių.

Toliau tęstos etnografinių šaltinių publikacijos. V. Miliaus iniciatyva pradėta leisti „Lietuvių etnografijos šaltinių“ serija, jo parengti pirmieji leidiniai – Vlodo Statkevičiaus „Šilališkiai“ (1992) ir Igno Jablonskio „Budrių kaimas“ (1993). Tęsimos etnologijos istorijos studijos. Susidarė galimybė plačiąja visuomenę supažindinti tiek su dabartiniais etninės kultūros tyrinėtojais užsienyje Jurgiu Gimbutu, Jonu Baliu, Juozu Vaina, tiek su rašiusiais apie Lietuvą praeityje – pavyzdžiui, su iškiliu danų mokslininku Åge Meyer Benedictsen. Išleista stambesnių etnologijos istorijai skirtų veikalų: 1993 m. dienos šviesą išvydo knyga „Mokslo draugijos ir lietuvių etnografija“, tapusi parankine knyga etnologijos krypties doktorantams ir studentams. Jubiliasas buvo vienas iš 1996 m. išleisto 1944 m. parengtojo „Gimtasai kraštas“ tomo redaktorių, kartu ir šio leidinio straipsnių (1934–1943) bibliografijos autorių.

Stambią jo studiją „Žemaitijos malūnai“ galime rasti jo kartu su J. Morkūniene ir Irma Šidiškiene 1997 m. parengtame antrajame „Lietuvos etnologijos“ tome „Amatas ir kūryba“. Šį leidinį nuo 2001 m. reformavus į mokslinį žurnalą, jubiliasas yra pastarojo redakcinės kolegijos narys. Nemažai dėmesio skiriama stambių lokalinių monografijų „Lietuvos valsčiai“ serijai. Jubiliasas – vienas iš jos redaktorių ir autorių.

Greta kitų jau anksčiau tyrinėtų temų ypatingas dėmesys skiriamas bibliografijų skelbimui. Daug straipsnių parašyta apie kapines, kryžius, nors rašyta ir apie papročius – vestuves, vardines. Pasak V. Miliaus, jo tyrinėjamas etninės kultūros sritis nulėmė to meto mokslo poreikiai, siekis apžvelgti netirtus dalykus (amatai, malūnai) ir pomėgis (istoriografija, šaltinių publikacijos). Domėjimasis istoriografija lėmė gausias V. Miliaus parašytas etninę kultūrą tyrinėjančių darbų recenzijas. Jų geografija gana plati: Vilnius, Kaunas, Bona, Maskva. Sovietmečiu tyrinėtojas prioritetą teikė ryšiams su visame pasaulyje išsibarsčiusiais lietuvių etninės kultūros tyrinėtojais. Keičiantis literatūra, glaudūs ryšiai palaikyti su Juozu Lingiu iš Stokholmo, Vytautu Armonu iš Torunės, JAV etnologais dr. Jonu Baliu, dr. Jurgiu Gimbutu ir Antanu Mažiuliu, prof. Gerhardu Baueriu iš Vokietijos. Taip pat palaikyti moksliniai ryšiai su Latvijos, Estijos, Lenkijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos tyrinėtojais.

Per kūrybinio darbo pusamžį straipsnių paskelbta ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Suomijos, Ukrainos, Vokietijos moksliniuose leidiniuose, JAV ir Kanados lietuvių periodikoje.

V. Miliaus kūrybą liudija ne tik šimtai leidinių, bet ir gausus rankraštinių palikimas. Jis nuo 1948 m. kasmet dalyvauja etnografinėse ir kraštotyros eks-

pedicijose, kurias organizavo ir organizuoja Lietuvos istorijos institutas, Lietuvos nacionalinis muziejus, Lietuvos kraštotyros draugija, „Versmės“ leidykla. Tūkstančiai lapų aprašų, fotonuotraukų, jam vadovaujant dailininkų nupieštų etninės kultūros objektų, keli šimtai žodžių, užrašytų Lietuvių kalbos institutui, keli tūkstančiai Lietuvos nacionaliniam muziejui surinktų eksponatų.

Lietuvos etnologijai žemaitis mokslininkas skyrė visą kūrybingą savo gyvenimo dalį. Profesoriaus mokslinės veiklos kraičio skrynioje beveik tūkstantis straipsnių ir knygų, per šimtą leidinių, kuriuose jis atliko mokslinio redaktoriaus, redakcinės kolegijos nario, recenzento, mokslinio konsultanto darbą. Nesuskaičiuosi V. Miliaus perskaitytų paskaitų, pranešimų mokslinėse konferencijose Lietuvoje ir užsienyje.

Dirbdamas Lietuvos istorijos institute, V. Milius dirba ir pedagoginį darbą: 1956–1960 ir 1994–1999 m. Vilniaus, bei 1992–1999 m. Vytauto Didžiojo universitetuose. Nuo 1999 m. pastarajame universitete yra bakalauro ir magistro darbų gynimo komisijos pirmininkas. Universitetuose skaitė Pabaltijo tautų etnografijos, etnologinių lauko tyrinėjimų metodikos, Lietuvos etnologijos istoriografijos, Lietuvos kaimo materialinės kultūros, lokalinių monografijų kursus, vadovavo diplominiams, bakalauro ir magistro darbams. 1994 m. lapkričio 23 d. Vytauto Didžiojo universiteto senatas jam suteikė profesoriaus vardą. Jubilias ne tik į gyvenimo kelią palydėjo šimtus studentų, bet ir yra išugdęs gražų būrį mokslininkų: vadovavo Alfonso Andriuškevičiaus, Aukšulės Čepaitienės, Vyčio Čiubrinsko, Juozo Kudirkos, Vidos Kulikauskienės, Elvydos Lazauskaitės, Vytauto Tumėno rengtoms disertacijoms, oponavo daugelį daktaro disertacijų. Šiuo metu jubilias yra dešimties doktorantų doktorantūros komitetų narys. Negaili patarimų ir mokslinės pagalbos ir kitiems etnologams bei etninės kultūros mylėtojams. Kartu su juo pasėdėjus prie kavos puoduko galima sužinoti daug etnologijos istorijos faktų ir šių dienų aktualijų. Jubilias gyvena etnologija, dosniai dalijasi daugiau kaip per pusšimtį metų sukauptais turtais su studentais, kultūros darbuotojais ir mokslininkais. Kiekvienas paprašęs bibliografinės ar kitos mokslinės pagalbos ją gauna. Nesvarbu, ar tai pirmuosius žingsnius etnologijos baruose žengiąs pirmakursis studentas, ar solidus profesorius. Su interesantais jubilias kantrus, atsisveikindamas palydi padrašinančiu žvilgsniu. Tarsi sakydamas: „Imk, naudokis ir ark kuo gilesnę vagą etninės kultūros dirvonuose“. O kaip džiaugiasi kiekviena etnologine publikacija, ar tai būtų profesionalo darbas, ar tik mažas mokslo populiarinimo darbas ar anketa!

Jubilias buvo ir yra daugelio mokslinių leidinių redakcinių kolegijų narys. Tai „Lietuvos istorijos metraštis (1971–2000 m. knygos)“, „Kultūros paminklai“, „Liaudies kultūra“, „Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis“, „Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai“, „Mūsų kraštas“, „Mūsų praeitis“, „Soter“, „Žiemgala“ ir daugelis lokalinių bei regioninių monografijų.

V. Milius nevengė aktyvios visuomeninės veiklos. 1998–2000 m. profesorius buvo Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narys. Šiuo metu jubilias yra Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos istorijos instituto Etnologijos komisijos, Lietuvių katalikų mokslo akademijos valdybos, Lietuvos nacionalinio muziejaus tarybos, A., P. Galaunių namų globos tarybos, M. Mažvydo bibliofilų klubo, Lietuvos ekslibrisininkų klubo, Žemaičių kultūros draugijos narys. Ypač daug dėmesio ir laiko skirta žemaičiams. Tai liudija etninės kultūros populiarinimo straipsniai žemaičių spaudoje („A mon sakaa?“, „Žemaitiu laikraštis“, „Žemaičių žemė“). Susitikęs kraštiečių, jubilias džiaugiasi galėdamas prabilti žemaitiškai.

Visą gyvenimą turėta knygų rinkimo aistra. Tačiau nesigailima jomis pasidalyti su kitais. Ypač rūpinasi jaunąja karta. Neretai ištiesia taip reikalingą prieš kelerius dešimtmečius išleistą leidinį, sakydamas: „Imk... tavo tema“. Daugiau kaip 2000 įvairių leidinių padovanojo Vilniaus universiteto bibliotekai (įeina į daugiausia knygų padovanojusiųjų dešimtuką), Lenkijoje leidžiamos „Aušros“ 40 metų komplektais bei kitomis knygomis praturtino ir Vytauto Didžiojo universiteto biblioteką.

Profesorių jaudina etnologijos raida ateityje. Puoselėjami sumanymai rengti Lietuvos etnologijos enciklopediją, imtis kitų šiam mokslui svarbių darbų.

Palinkėkime lietuvių etnologijos tėvui – profesoriui Vaciiui Miliui sveikatos nuveikti dar daug svarių darbų, galimybės pasidžiaugti kuo svaresniais lietuvių etnologijos mokslo pasiekimais.

Gauta 2001 m. gegužės mėn.

Vacio Miliaus 1996–2001 metų darbų bibliografija

Rita Strazdūnaitė

Ši bibliografija yra R. Strazdūnaitės sudaryto ir Lietuvos istorijos instituto 1996 m. išleisto leidinio „Vacys Milius. Bibliografijos rodyklė: 1950–1996“, 86 p., tęsinys. Čia sudėti darbai, paskelbti 1996–2001 m. rugšėjo mėn. imtinai.

Knygos ir straipsniai

1996

1. Apie vienerias Vilniaus kapines, *Kultūros paminklai*, Vilnius, 1996, t. 3, p. 204–205. – R e c. kn.: Girininkienė V., Paulauskas A. Vilniaus Bernardinų kapinės (Vilnius, 1994, 80 p.).